

Marit Breie Henriksen

"Subglottal pulse" čilgenreaidun mearrasámeigiela nasála gemináhtaid guorahallamis

Konsonántaguovddáža nasála gemináhtat leat giellahistorjjálaččat álgosámeigiela iešvuohtan. Davvisámeigiela ja eará oarjesámeigielaid innovašuvdnan leat boares nasála gemináhtat rievdan klusiilaálggolaš konsonántačoahkin, earret dalle go álgosámeigiela sáni álggus lei nasála (Korhonen 1981: 169, Sammallahti 1998: 10-11). Mearrasámeigiella lea doalahan dáid nasála gemináhtaid, ja álgosámeigiela nasála gemináhtaid doalaheapmi lea ge okta mearrasámeigiela guovddáš iešvuođain.

Vuođđomateriála guorahallamis lean áican ahte sáhtá leat variašuvdna nasála gemináhtaid realisašuvnnas. Dás lea vuosttažettiin sáhka kvantitatiivvalaš variašuvnnas, mii bohtá ovdan earenoamážit dakkár dáhpáhusain main paradigmáhtalaččat vuordá CII-kvantitehta. Mu vuođđomateriálas gávdnojit maid ovdamearkkat kvalitatiivvalaš variašuvnnas.

Dán ovdanbuktimis čájehan ovdamearkkaid nasála gemináhtain ja daid variašuvnnas, ja iskkadan ovdamearkasániid digitála mihtidanreaiduin. Iskkadeami ulbmilin lea "zoomet" ja dárkkistit nasála gemináhtaid gievrras ja geahnohis dási kvantitatiivvalaš iešvuođaid. Mu iskkadeami ulbmilin lea geahččalit čuvget nasála gemináhtaid dássemolsašumi ja oažžut ipmárdusa dan variašuvnnas maid lean dán rádjái áican nasála gemináhtaid analysas. Nasála gemináhtaid dutkama teorehtalaš vuođđun geavahan ee. Sammallahti artihkkala *On Subglottal Pulses* (2012). Dán artihkkalis Sammallahti guorahallá subglottal pulse ja dássemolsašumi gaskavuođa, ja geavaha ng. "non-syllabic pulse" analysareaidun gievrras ja geahnohis dási konsonántaguovddážiid gaskavuođaid čilgemis.